Вступ

Хто стане слово слухати невчене?
Іван Франко

Усе ще залишається актуальною проблема підвищення культури мовлення, зокрема, в межах наукового стилю. Упродовж багатьох років українська мова відчувала на собі різноманітні впливи. У сфері наукового мовлення українська мова функціонувала тривалий час із певними обмеженнями, тому сьогодні постає потреба вдосконалити мовні засоби, використовувані в наукових текстах. Основна частка стилістичних огріхів, спостережуваних у наукових працях, це лексичні та граматичні росіянізми. Окрім цього сьогодні відбувається й вестернізація (термін Р. Кіся) української мови, тобто надходження до словникового запасу значної кількості зайвих запозичень, особливо з англійської мови. Р. Кісь зауважує, що така деформація вербального рівня призводить і до деформацій концептосфери, змінюються система цінностей, поведінкові моделі; "РЕЦИТАЦІЯ російських слів, словосполучень і фразем засвідчує ту МІРУ НАШОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЗАКОМПЛЕКСОВАНОСТИ, НЕВПЕВНЕНОСТИ, БА НАВІТЬ І МЕНШОВАРТОСТИ, коли рецитаційне послуговування російськими фраземами вважають СИЛЬНІШИМ засобом емоційно-експресивного впливу та стилістичної виразності в діялозі" [Кісь, 2002, с. 40]. Цей вислів можна застосувати й до неконтрольованого процесу надходження в українську мову іншомовних слів, власне через "закомплексованість" чи лінощі мовців та перекладачів, які не докладають зусиль для пошуку українських відповідників.

Байдуже ставлення до мовлення, як писемного так і усного, призводить до так званих девіацій (відхилень) у мовленні, комунікативних невдач. Помилки здебільшого зумовлено вживанням росіянізмів, незнанням норм літературного слововживання тощо. З огляду на це, подаємо низку зразків правильного слововживання.